

Alta kommune

Årsplan for perioden 2022/2026

Saga barnehage

Fastsatt i samarbeidsutvalget 17.02.22

Innledning

Saga barnehage er en kommunal barnehage som eies og drives av Alta kommune. Barnehagen ligger i Saga, og har barn fra hele Alta i sin opptakskrets.

Barnehagen åpnet i 2004 og er en 5 avdelings barnehage for barn i alderen 0-5 år. Hvordan gruppene organiseres fra år til år kan variere noe, men utgangspunktet er 2 avdelinger for barn i alderen 0-3 år, og 3 for barn i alderen 3-5 år.

Uteområdet barnehagen er stort og variert, og vi har et unikt nærmiljø som brukes flittig hele året. I samarbeid med Saga grendelag og foreldregruppa har vi etablert 4 gapahuker som er i bruk gjennom hele året.

Årsplanen er laget som fireårsplan, og den er utarbeidet med utgangspunkt i "Lov om barnehager", "Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver" med tilhørende forskrifter, Barnekonvensjonen, gjeldende virksomhetsplan for Alta kommunes tjenesteområde «Oppvekst og kultur», den kunnskap vi har om barns forutsetninger og behov, samt de erfaringer og kunnskaper personalet har.

Årsplanen inneholder henvisninger til lover og vedtatte planverk. Disse er lagt inn som linker og vises ved [understreking](#).

Årsplanen har i stor grad samme innhold som "Rammeplan for barnehagen", men er justert i tråd med endringer i barnehageloven pr 01.01.21. Planen synliggjør hva barnehageloven krever, hvordan rammeplanen konkretiserer de forskjellige momentene, og videre hvordan vi i Saga barnehage jobber med de forskjellige områdene.

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Planlegging, vurdering og dokumentasjon tar utgangspunkt i vedtatt årsplan. I tillegg utarbeider avdelingene planer for kortere og lengre tidsrom, samt for ulike barnegrupper etter behov. Denne gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte.

Innhold

Innledning.....	2
1.0 Barnehagens verdigrunnlag.....	5
1.1 Barn og barndom.....	6
Mangfold, gjensidig respekt, likestilling og likeverd	6
Bærekraftig utvikling	7
1.2 Alta kommunes satsingsområder.....	8
«Se meg tidlig».....	8
Godt psykososialt barnehagemiljø.....	9
1.3 Barnehagens øvrige satsingsområder	11
Mer og bedre utetid	11
Trafikksikker barnehage	11
2.0 Barnehagens formål og innhold	12
2.1 Barns behov for omsorg, lek, danning og læring	12
Omsorg.....	12
Leken	12
Danning	13
Læringsmiljøet.....	13
2.2 Kommunikasjon og språk	14
2.3 Samisk språk og kultur.....	14
3.0 Barnehagen som pedagogisk virksomhet	15
3.1 Planlegging, vurdering og dokumentasjon.....	15
3.2 Barn som trenger ekstra støtte	15
4.0 Barnehagens arbeidsmåter	16
4.1 Progresjon	16
4.2 Barnehagens digitale praksis.....	17
5.0 Samarbeid mellom hjem og barnehage	18
5.1 Foreldresamtaler og foreldremøter	18
5.2 Forelderåd og samarbeidsutvalg.....	18
5.3 Barn og ungetjenesten	18

5.4	Andre samarbeidspartnere	19
	Utdanningsinstitusjoner	19
	Andre samarbeidspartnere	19
6.0	Overganger	19
7.0	Ansvar og roller	19
	Litteratur/henvisninger	20

1.0 Barnehagens verdigrunnlag

Verdigrunnlaget er plattformen for vår atferd og våre holdninger. Målet er at verdigrunnlaget skal ligge naturlig til grunn for handlingene til våre folkevalgte, våre ledere og våre ansatte i det daglige. Dette preger oss i møtet og dialogen med både egen organisasjon, brukere og omgivelsene forøvrig.

Åpenhet, trygghet og respekt er Alta kommunes verdiord og vi har som mål at disse verdiene skal prege alt samspill og samhandling i barnehagen; det være seg i forholdet mellom barn, mellom barn og voksne, i forholdet til foreldre og i personalgruppa.

[Kommunedelplanen](#) for oppvekstfeltet med tilhørende handlingsplan skisserer de mål og tiltak som kommunen har for perioden 2018-2030. Planen er et styringsverktøy for både daglig og langsiktig arbeid, og skal være et konkret arbeidsverktøy for politiske vedtak og prioriteringer som angår kommunens barnehager og skoler.

I Saga barnehage har vi fokus på hvordan vi kan skape en arena som fremmer lek, vennskap, læring og likeverd. Vi ønsker at barna skal føle seg trygg, anerkjent, medvirke til egen hverdag og føle tilhørighet. Personalet må i arbeid med barna være oppmerksomme og tilstedeværende. Vi må tone oss inn å barnas nivå, være tilgjengelige, støttende og ikke minst leken og engasjert!

1.1 Barn og barndom

Barnehagen skal være et trygt, utfordrende, inkluderende, respektfullt fellesskap for alle barn i barnehagen uavhengig av hvem de er og hvor de kommer fra.

Anerkjennelse og ivaretagelse av barndommen har stor plass, og personalet skal jobbe aktivt for å organisere og tilrettelegge hverdagen med utgangspunkt i de initiativ og interesser som observeres i barnegruppa. Personalets relasjonskompetanse og kunnskap om barns utvikling vil være av stor betydning for at alle barn skal oppleve demokratisk deltakelse i utforming og planlegging av sin hverdag i barnehagen.

Personalet skal sikre at alle barn blir sett, hørt og anerkjent, og det enkelte barns plass og verdi i fellesskapet skal synliggjøres. På samme tid skal likeverd og likestilling fremmes. At barna blir hørt, sett, tatt på alvor og får delta stimulerer til selvstendige barn med god selvfølelse. Selvstendige barn med god selvfølelse tør ta initiativ, de tilegner seg sosial kompetanse og de søker mestring i forskjellige situasjoner – både i sosiale relasjoner og i mer praktiske oppgaver.

Barnehagens mangfold skal ses på som en ressurs, og det skal tilrettelegges for at alle barn skal oppleve glede og mestring i det sosiale og kulturelle fellesskap. Vi skal bidra til at barna utvikler forutsetninger som gjør at de opplever at de er del av et likestilt samfunn. Dette innebærer blant annet at barnehagen skal ha fokus på barnas psykiske helse. Psykisk helse refererer til å mestre tanker, følelser, atferd og hverdagens krav i forhold til livsmestring.

Barnehagelovens bestemmelser om [barnets beste](#) (bhl §3) og [psykososialt barnehagemiljø](#) (bhl §§41-43) legger føringer for hvordan barnehagene skal sikre at barnets beste ligger til grunn i planer, tilrettelegginger og tiltak.

Mangfold, gjensidig respekt, likestilling og likeverd

Å møte det enkelte barns behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse samt å sikre at samtlige barn får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som blant annet er med på å styrke barnas psykiske helse.

Barnehagen skal i tråd med barnehagelovens formålparagraf bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet. Verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn, og som er forankret i menneskerettighetene, skal legges til grunn for arbeidet.

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap.

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærighet.

Mål: Barna skal vise anerkjennelse og respekt for hverandres egenart.

Arbeidsmåter:

- Samtaler og tema knyttet til mangfold, likheter og ulikheter
- Gruppedelinger
- For de minste barna: Venneprogrammet
- For de største barna: Hjerterprogrammet
- Legge til rette med litteratur hvor mangfold kommer til uttrykk

Bærekraftig utvikling

På samme tid som barna skal utvikle forståelse for **demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd** samt **livsmestring og helse** skal de lære om **bærekraftig utvikling**.

Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det.

Gjennom arbeidet med bærekraftig utvikling skal barna lære å ta vare på samfunnet på en måte som også sikrer at fremtidige generasjoner har mulighet til å dekke sine grunnleggende behov. Vi skal legge grunnlag for barns evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet.

Mål:

Ved å gi barna naturopplevelser og kjennskap til naturens mangfold, skal barnehagen bidra til å gi barna tilhørighet til naturen og en begynnende forståelse for bærekraftig utvikling.

Arbeidsmåter:

- ✓ Høste av naturen
- ✓ Bruke naturen som læringsarena
- ✓ Ha et fast referanseområde i lett tilgjengelig naturområde
- ✓ Kildesortere avfall
- ✓ Følge gjeldende forskrifter innenfor miljørettet helsevern
- ✓ Være bevisste voksne som tar gode valg sett i et miljøvennlig perspektiv
- ✓ Inkludere barna i våre hverdagsrutiner, som igjen bidrar til en mer miljøvennlig drift

1.2 Alta kommunes satsingsområder

«Se meg tidlig»

I Alta kommunes barnehager har vi fokus på at alle barn skal ha de beste forutsetninger for utvikling. Dette innebærer at barnehagen skal se helhetlig på det enkelte barns funksjon, situasjon og utvikling.

Filmen; [Alta kommune - Se meg tidlig!](#) gir et godt bilde av hvordan Alta kommune arbeider for å gi ditt barn disse forutsetninger! Håper flest mulig tar seg tiden å klikke på linken og se disse 5 minuttene!

«Se meg tidlig» handler om å sette i gang tiltak rundt barn så tidlig som mulig. Målet er at barna skal bli sett i tidlig alder og tidlig i et risikoforløp. Det kan være forhold i hjemmet, egenskaper ved barnet eller miljøet i barnehagen eller i fritida som skaper utfordringer. Dette arbeidet er gjerne tverrfaglig og skal gjøres i tett samarbeid med barnets foreldre.

[Handlingsveilederen](#) som følges i dette arbeidet gir både oversikt, struktur og forutsigbarhet i arbeidet, og den inneholder råd og tips for hvordan vi; barnehagen, foreldre og eksterne samarbeidspartnere på en best mulig måte skal kunne hjelpe barna.

Ansatte i barnehagen har stort fokus på hvordan de på best mulig måte skal gjøre dette i det daglige. I alle møter på avdelings- og ledernivå veileder vi hverandre i forhold til hvordan vi opplever dynamikken i den enkelte barnegruppe, hvordan det enkelte barn samhandler med andre barn, hvordan de utvikler seg – og om der er justeringer vi må gjøre for at tilbudet skal bli enda bedre.

Godt psykososialt barnehagemiljø

[Barnehagelovens](#) kapittel 8 trådte i kraft 1. januar 2021.

Hovedmålet er å sikre at alle barn opplever et trygt og godt barnehagemiljø. Barnehagen plikter etter lovens §§41-43 å igangsette tiltak dersom det mistenkes at et barn ikke har det bra i barnehagen.

Et **godt barnehagemiljø** fordrer at barna opplever vennskap og fellesskap i barnehagen.

Loven legger føringer for hvordan barnehagen skal gå fram i slike saker. Alta kommune har [vedtatt plan](#) for hvordan prosessene skal utføres i kommunens barnehager.

Barna skal få gode følelsesmessige opplevelser og trening i å medvirke til positive former for samhandling. Den enkelte skal oppleve vennskap og tilhørighet, og være en del av det sosiale livet i barnehagen. Barna skal få verktøy for å kunne løse konflikter og mestre motgang. Barna skal sikres et trygt og godt barnehagemiljø.

Arbeidsmåter:

- ✓ Ansatte som er til stede i alle aktiviteter gjennom barnehagedagen
- ✓ Bekreftelser på følelser og opplevelser
- ✓ Positiv forsterkning - støtte og fremme sosiale ferdigheter
- ✓ Anerkjennende, støttende, deltakende og tydelige voksne
- ✓ Varierte samspillserfaringer, gruppedeling
- ✓ Glede, humor og estetiske opplevelser i hverdagen
- ✓ Borrås og Storhøyda benytter «10 små vennebøker» i arbeidet med vennskap, fellesskap og psykososialt barnehagemiljø – Fjellbakken, Raigori og Tørrfossen benytter «Hjerteprogrammet». «Alle med» benyttes ved behov.
- ✓ Årvåkne ansatte som aktivt observerer hvordan barna agerer hver for seg og seg imellom
- ✓ Alle som jobber i barnehagen plikter å melde fra til styrer ved mistanke om at barn ikke har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, jfr. Aktivitetsplanen
- ✓ Sette tiltak i tråd med vedtatt handlingsplan for psykososialt barnehagemiljø

Et trygt og godt barnehagemiljø handler også om å **sikre barnas rett til medvirkning**, samt at alle aktiviteter har **barnets beste** som hovedfokus. Dette hjemles i barnehagelovens §3 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr 1.

Målet er at ansatte i det daglige skal sørge for å ivareta barnas rett til medvirkning ut i fra alder og modenhet. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet.

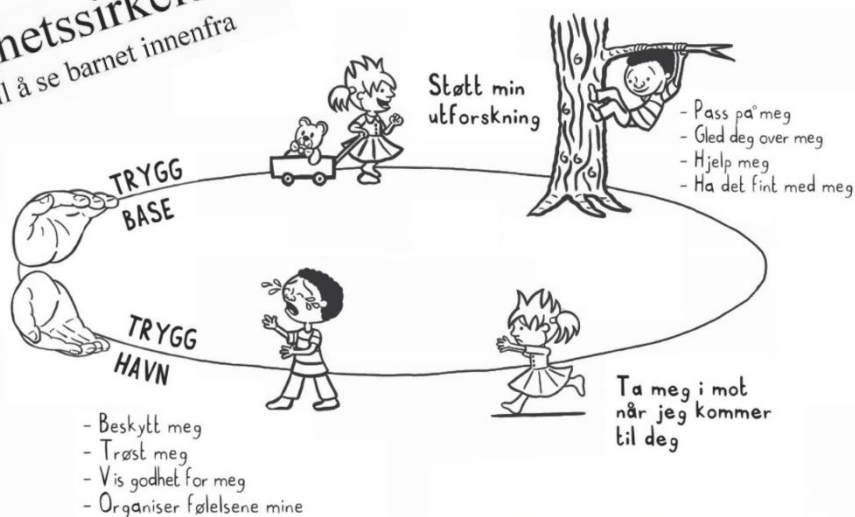
I barnehagen skal vi være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er **tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov**. Dette gjelder også for de yngste barna og barn som kommuniserer på andre måter enn gjennom tale. Alle barn har rett til å gi uttrykk for sine synspunkter på egne vilkår. For å kunne følge opp dette må personalet observere og følge opp alle barns ulike uttrykk og behov.

Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.

Arbeidsmåter:

- ✓ Være lyttende og anerkjennende overfor barna
- ✓ Sette av tid og rom til innspill fra barna
- ✓ Være i dialog med barna gjennom hele barnehagedagen
- ✓ Ta initiativ til, og gjennomføre samlingsstunder, barnemøter og prosjektmøter
- ✓ Observere og følge opp alle barns ulike uttrykk og behov
- ✓ Barna er deltakere i planlegging og vurdering: samtaler, tankekart, barnesamtaler, samlingsstunder

Trygghets sirkelen®
Veikart til å se barnet innenfra

1.3 Barnehagens øvrige satsingsområder

Mer og bedre utetid

Saga barnehage har samarbeidsavtale med Finnmark Friluftsråd hvor formålet er å heve kvaliteten på utetiden ved å fokusere på

- fysisk aktivitet og motorisk utvikling i variert terreng
- aktiviteter som skaper samhold og fellesskap utendørs
- natur-, kultur- og nærmiljøopplevelser
- å lære om virkeligheten i virkeligheten; her-og-nå, lære i «nuet»
- å stimulere til nysgjerrighet og utforskertrang i naturen
- innføring og opplevelser i ulike friluftaktiviteter
- å lage og spise sunn mat ute

Primært skal alle barnehagebarn ha utetid/uteaktivitet hver dag gjennom hele året. Dette være seg korte eller lengre tidsintervaller på utelekeområdet, eller turer ut av barnehagen. Utetiden skal være både tilrettelagt, utfordrende og trygge for barna. Positiv, samhandling, vennskap og aktive voksne går som en rød tråd gjennom alt vi gjør.

Der vil selvsagt være dager eller perioder hvor avdelingene – av hensyn til barnegruppas behov – velger å være inne. Det være seg når det er veldig kaldt, i tilvenningsperioder for de minste, når det er spesielle tilstelninger/arrangementer.

Hva som forventes av barna er tilpasset deres alder og utviklingsnivå, så her er det stort sprang innad i en og samme avdeling. Spesielt på turene ut av barnehagen er tilpassede aktiviteter og tilpasset tempo viktig å ha fokus på slik at alle i gruppa *opplever mestring*, og således *ønsker* å være med også neste gang. På turer har vi fokus på fysisk aktivitet, og orientering fram til klippepunktene knyttet til «Småfota på tur» er med på å skape sunn fysisk aktivitet. På turer langs vei har vi fokus på trafikksikkerhetsarbeid og det å lære barn å bli trygge, myke trafikanter i nærmiljøet.

Trafikksikker barnehage

Alta kommunes barnehager er godkjente som [trafikksikre barnehager](#) i regi av Trygg trafikk. Trafikksikkerhetsarbeidet relateres til alle fagområder i Rammeplan for barnehagen, og har som mål å gi barna grunnleggende kompetanse og gode holdninger om det å være en «myk» trafikanter.

Å være «Trafikksikker barnehage» forplikter på tre felt;

- ✓ Trafikksikkerhet i barnehagen
- ✓ Trafikkopplæring i barnehagen
- ✓ Samarbeid mellom barnehage og hjem

Hvordan barnehagen ellers ivaretar disse momentene er nedfelt i barnehagens trafikksikkerhetsplan som ligger som del av progresjonsplanen.

På turer ut av barnehagen **øver barna på å være årvåkne, myke trafikanter, de øver på å lytte ut lyder i miljøet slik at de er klare for å møte trafikken som kommer, de øver på å gå på rett side, benytte fortau og gangfelt der dette er etablert og de øver på å se seg godt for før de krysser en vei.**

I sommerhalvåret – og så lenge det er bart ute - har barnehagen etablert sykkelpark på parkeringsplassen. Området er avstengt med sperrebånd i perioden kl 10.00-14.00. Her øver barna på å mestre sin sykkel, de lærer om sykkelvett og om viktigheten ved bruk av hjelm.

2.0 Barnehagens formål og innhold

Innholdet i barnehagen skal være allsidig, variert og tilpasset både enkeltbarnet og barnegruppen. Barna skal få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse, samt kommunikasjon og språk sees i sammenheng, og er samlet med på å bidra til barns allsidige utvikling. Sosialisering, vennskap, mestring og felles opplevelser er nøkkelmomenter vi søker i all aktivitet.

2.1 Barns behov for omsorg, lek, danning og læring

Målsettingene er mange, men hovedsaken er at:

- ✓ **Alle barn skal oppleve å bli anerkjent, sett, hørt og få den hjelp, støtte og nærhet de har behov for av personalet i barnehagen.**
- ✓ **Vi skal legge til rette for at leken skal ha gode betingelser.**
- ✓ **Å leke er et mål i seg selv.**
- ✓ **Vi skal utvikle leken videre for å gi barna allsidige utfordringer.**
- ✓ **Barna skal være deltakere i barnehagens beslutningsprosesser, samt utvikling av barnehagens innhold**
- ✓ **Barna skal utvikle evne til kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand, samt handlingskompetanse**
- ✓ **Barnets nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for læringsprosesser.**

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Personalet i barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. For å kunne gi god omsorg, skal personalet være tilgjengelige og ta ansvar for å etablere gode relasjoner til hvert enkelt barn.

Leken har en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.

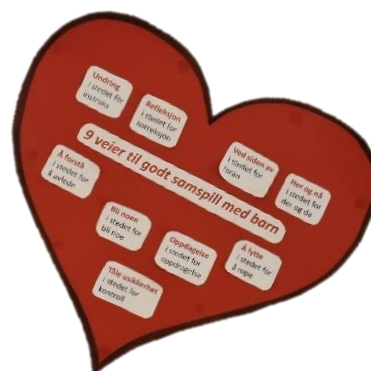
Danning er formingen av menneskets personlighet, oppførsel og moralsk holdning gjennom oppdragelse, miljø og utdanning. Å jobbe med danning handler om å legge til rette for at barna skal få grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i fellesskapet. Dette skal skje gjennom samspill, dialog, lek og utforskning.

Læringsmiljøet – både inne og ute – gir rom for lek, skaperglede, undring og utforskertrang. Det fysiske miljøet er både trygt og utfordrende, og det gir rom for allsidige erfaringer. Personalet tilrettelegger lekemiljøet med utgangspunkt i de behov vi erfarer i barnegruppene, samt for å dekke de krav som stilles i form av lover og forskrifter. Dette for å gi samtlige barn muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna.

Også dagens mange **hverdagsaktiviteter** har stor læringsverdi; det samspill og den læring som foregår mellom to-tre barn og en ansatt i dukkekroken, i lesestolen, på gulvet – eller ved matbordet, på badet eller i garderoben – gir mange gode stunder hvor mye læring foregår. Overføring av normer og verdier, leke- og språkkompetanse skjer for mange barn best i disse små, naturlige relasjonene.

Arbeidsmåter:

- ✓ Sette det enkelte barn i fokus
- ✓ Ansatte skal observere og se hva som skjer i samspillet mellom barna. Hjelp barn inn i lek og sosiale aktiviteter.
- ✓ Lyttende og anerkjennende ansatte
- ✓ Sikre en god dialog mellom voksne og barn. Ansatte er gode rollemodeller
- ✓ Være fleksible og tilstedeværende, men samtidig sette grenser
- ✓ Tilrettelegge det fysiske miljøet. Materiell skal være variert og tilgjengelig. Bidra til å tilføre leken ideer eller materialer som gjør at leken holdes i gang
- ✓ Gi fellesopplevelser som inspirerer til aktiv og allsidig lek
- ✓ Være oppmerksom på barnas interesser og initiativ
- ✓ Fleksibel utetid/ innetid. Vi skal unngå avbrudd i lek som er i gang.
- ✓ Forebygge mobbing og utestengelse

2.2 Kommunikasjon og språk

Personalet i barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk.

Mål: Barna skal utvikle et godt og funksjonelt talespråk, og bli kjent med skriftspråket.

Arbeidsmåter:

- ✓ Aktiv bruk av barnebøker gjennom samtaler og høytlesning
- ✓ Bruk av bøker, spill, digitale verktøy og annet språkmateriell ut i fra barnas alder
- ✓ Bruke språket aktivt og bevisst i samspill med barna gjennom hele dagen
- ✓ Bruk av dramatisering, sanger, rim og regler i hverdagen

2.3 Samisk språk og kultur

Samiske barn og foreldre har rett til å forvente at personalet har kjennskap til, og legger vekt på, at også den samiske kulturen skal være en del av barnehagens innhold. Samiske barn skal få støtte til å bevare og utvikle sitt språk, sin kunnskap og kultur. Innholdet i barnehagetilbudet skal tilpasses barnas samiske bakgrunn. Personalet i Alta kommunes barnehager må derfor vektlegge samisk kultur i barnehagen, samt legge til rette for at barna skal få møte samisk språk.

Barnehagens innhold skal være tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen, og skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.

Mål:

Barnehagen skal formidle samisk kultur til barna på en slik måte at barna får et positivt syn på det samiske, og at de samiske barna kan være stolte av sin samiske tilhørighet.

De samiske barna skal få støtte og mulighet til å bevare og utvikle sitt språk.

Arbeidsmåter:

Samisk kultur skal være del av innholdet i barnehagen. Vårt fokus gjennom året knyttes rundt følgende områder og nedfelles i egen progresjonsplan:

- ✓ Språk
- ✓ Klestradisjoner
- ✓ Matskikker
- ✓ Duodji og kunst
- ✓ Joik og samisk musikk

Samisk kultur består også av verdinormer, tenkesett, samhørighetsfølelse og en felles historie og bakgrunn.

3.0 Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i både barnehagelov og Rammeplan for barnehagen.

3.1 Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Planlegging i barnehagen tar utgangspunkt i gjeldende lovverk og forskrifter, samt lokalt vedtatte rutiner og handlingsplaner. Videre planlegges det med utgangspunkt i barnegruppas behov og forutsetninger. Sammen danner dette grunnlag for kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og for barnegruppa som helhet.

Hovedmålet med vurderingsarbeid i barnehagen er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehagelov og rammeplan. Vurdering skjer jevnlig og tar utgangspunkt i planer sett opp mot gjennomført aktivitet, observasjon av barnas individuelle og gruppevisse utbytte underveis i aktiviteten, samt barns og foreldres tilbakemeldinger i etterkant.

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet inngår i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Planer og vurderinger dokumenteres og danner grunnlag for hvordan pedagogiske planer justeres slik at tilbudet til barna hele tiden er i tråd med behov og forutsetninger.

Barn har rett til vern om sin personlige integritet. Et etisk perspektiv ligger derfor til grunn ved dokumentasjon av barnegruppen og enkeltbarn. Personopplysninger behandles i samsvar med [personopplysningslovens](#) bestemmelser.

3.2 Barn som trenger ekstra støtte

[Barnehagelovens kapittel 7](#) – «Spesialpedagogisk hjelp, tegnspråkopplæring m.m» omhandler regler og rutiner knyttet til behov ut over et ordinært barnehagetilbud.

Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Innhold og aktiviteter må formidles på en måte som gjør at alle barn kan delta ut fra egne behov og forutsetninger.

Hvis det er grunn til å tro at barnets behov ikke kan dekkes innenfor det allmennpedagogiske tilbudet, skal barnehagen opplyse foreldrene om muligheten til å søke hjelp i tråd med lovens bestemmelser.

Barnehagen skal sikre at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp, inkluderes i barnegruppen og i det allmennpedagogiske tilbudet. Jf. Rammeplan.

Kommunen fatter vedtak om tilrettelegging av barnehagetilbudet til barn med nedsatt funksjonsevne etter [barnehagelovens § 37](#).

4.0 Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ifølge rammeplanen ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet.

Personalet skal

- ta utgangspunkt i barnas erfaringer, interesser, synspunkter og initiativ i barnehagens daglige arbeid og ved valg og gjennomføring av temaer og prosjekter
- bygge på kreativitet og lek og være åpne for improvisasjon og barns medvirkning
- veksle mellom spontane og planlagte aktiviteter
- stimulere barnas undring og evne til å stille spørsmål, søke opplevelser, ta initiativ og mestre nye ting
- gi barna varierte inntrykk og mulighet til å uttrykke seg på forskjellige måter
- arbeide tverrfaglig og helhetlig og se de ulike delene i rammeplanen i sammenheng
- inkludere nærmiljø og lokale forhold ved planlegging og gjennomføring av aktiviteter
- jevnlig vurdere om valg av arbeidsmåter bidrar til å realisere rammeplanen.

4.1 Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter.

Personalet skal

- oppdage, følge opp og utvide det barna allerede er opptatt av
- planlegge og tilrettelegge for progresjon i barnehagens innhold for alle barn
- bidra til at barna får mestringsopplevelser og samtidig har noe å strekke seg etter
- legge til rette for fordypning, gjenkjennelse og gjentakelse i barnehagens innhold og arbeidsmåter
- introdusere nye perspektiver og tilrettelegge for nye opplevelser og erfaringer
- sørge for progresjon gjennom bevisst bruk av materialer, bøker, leker, verktøy og utstyr og gjøre disse tilgjengelig for barna.

Rammeplan for barnehagen har **7 fagområder** som hver for seg dekker vide læringsfelt. Hvert fagområde har 5-7 mål for den erfaring og kompetanse barna skal tilegne seg.

Fagområdene er som følger:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Det enkelte fagområdet opptrer sjelden isolert – en og samme aktivitet inneholder momenter fra flere områder, og den spontane kommunikasjonen i sosialt samspill i lek, aktiviteter og hverdagssituasjoner kan knyttes til forskjellige områder.

Ofte vil ett være kjernen i et temaopplegg eller en aktivitet, mens elementer fra ett eller flere av de andre fagområdene kommer inn som sidetemaer eller hjelpemidler.

Saga barnehages progresjonsplan er bygd opp som følger:

<ul style="list-style-type: none">• Kort fra Rammeplan for barnehagens beskrivelse av fagområdet.• Rammeplanens målsetting for det enkelte fagområdet		
1-2 åringen	3-4 åringen	5-6 åringen
(hva 1-2-åringen skal lære/oppleve i barnehagen)	(hva 3-4-åringen skal lære/oppleve i barnehagen)	(hva 5-6-åringen skal lære/oppleve i barnehagen)

Progresjonsplanen er vedlegg til årsplanen og omfatter arbeidet med rammeplanens fagområder, samt plan for arbeidet med «samisk språk og kultur», «digital praksis» og trafikksikkerhetsarbeid.

4.2 Barnehagens digitale praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barnas læreprosesser. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte.

Personalet skal

- Utøve digital dømmekraft når det gjelder informasjonssøk, ha et bevisst forhold til opphavsrett og kildekritikk og ivareta barnas personvern
- Legge til rette for at barn utforsker, leker, lærer og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer
- Vurdere relevans og egnethet og delta i barnas mediebruk
- Utforske kreativ og skapende bruk av digitale verktøy sammen med barna.

5.0 Samarbeid mellom hjem og barnehage

Samarbeidet mellom barnas hjem og barnehagen skal alltid ha **barnets beste** som mål, og skal sikre foreldrenes medvirkning til sitt barns barnehagetilbud i tråd med det samfunnsmandat og verdigrunnlag barnehagen er satt til å forvalte.

Foreldrenes medvirkning foregår på både formelle og uformelle arenaer. Dette handler om alt fra den daglige kontakten når barna kommer og hentes, til foreldresamtaler og samarbeidsmøter, samt ved representasjon i foreldreråd og samarbeidsutvalg.

5.1 Foreldresamtaler og foreldremøter

Det gjennomføres to foreldresamtaler pr barn i løpet av året. Det er rom for flere samtaler dersom det er ønskelig fra barnehagens eller foreldrenes side. Dette er møter hvor vi drøfter det enkelte barn; dets trivsel, utvikling og eventuelle utfordringer, samt forhold som er av betydning for det enkelte barn og dets tilbud i barnehagen.

Barnehagen gjennomfører to foreldremøter i løpet av barnehageåret; en i løpet av høsten, en i løpet av våren. Disse møtene er av mer generell art, og tar opp forhold som gjelder hele barnehagen/barnegruppa.

5.2 Foreldreråd og samarbeidsutvalg

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg. Dette i tråd med barnehagelovens § 4.

Foreldrerådet består av foreldrene/de foresatte til alle barna og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ og består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen. Barnehageeier skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

5.3 Barn og ungetjenesten

Kommunen har ansvar for at de ulike tjenestene for barnefamiliene er godt koordinert. For at barn og foreldre skal få et best mulig helhetlig tilbud til beste for barns oppvekst og utvikling, kreves det at barnehagen samarbeider med en del eksterne aktører i Alta kommunes Barn- og ungetjeneste. Som følge av dette er det iverksatt tiltak; «Tidlig innsats» knyttet mot å finne ut om barn har behov for ekstra støtte.

Aktuelle samarbeidspartnere i Barn- og ungetjenesten er: spesialpedagoger, helsesøstre, barnevernspedagoger og sosionomer.

5.4 Andre samarbeidspartnere

Utdanningsinstitusjoner

I tråd med bestemmelsene i barnehagelovens § 24, stilles barnehagen til disposisjon for øvingsopplæring for studenter som tar barnehagelærerutdanning.

Barnehagen kan også samarbeide med videregående skoler som utdanner fagarbeidere i barne- og ungdomsarbeiderfaget.

Andre samarbeidspartnere

Barnehagen samarbeider med aktører i lokalsamfunnet der det faller seg naturlig. Dette for å gi barna varierte aktiviteter og opplevelser, samt tilknytning til barnehagens nærmiljø.

Et godt samspill mellom barnehagen og skolen, kulturlivet, institusjoner, frivillige organisasjoner og menigheter kan berike både barnehagen og lokalmiljøet, og bidra til å gi barnehagen en lokal forankring.

6.0 Overganger

Overganger er viktige, og barnehagen skal sikre at alle overganger blir gode for barn. Det dreier seg om perioden når barnet begynner i barnehagen, når barnet bytter avdeling, samt når de skal over til andre barnehager, skole og skolefritidsordning.

Alta kommune har utarbeidet en egen overgangsplan, les den her: [Plan for overganger 0-18 år](#)

7.0 Ansvar og roller

Alta kommune er eier og tilsynsmyndighet for de kommunale barnehagene.

Grunnbemanninga er tre ansatte per avdeling; Pedagogisk leder, pedagog 2 og fagarbeider/assistent. Kommunale barnehager med to pedagoger per avdeling ha planleggingsressurs i 20% stilling for avdelinger hvor begge stillingene er bemannet med barnehagelærer. I tillegg kommer eventuelle ressurspedagoger og andre som tildeles årlig i tråd med vedtak knyttet mot enkeltbarn.

Pedagogisk leder og pedagog 2 skal ha utdanning som barnehagelærer.

Pedagog 2 er en nyopprettet stilling i barnehagene som følge av både nasjonale justeringer knyttet til hvor mange barn en pedagog kan ha ansvar for, samt kommunestyrevedtak i Alta kommune som sier at det skal være 2 pedagoger per avdeling.

Etter nasjonal norm kan én pedagog ha ansvar for 14 barn over 3 år eller 7 barn under 3 år. Normen gjelder per barnehage, så det er barnetallet totalt sett i barnehagen som styrer hvor mange pedagoger en barnehage *skal* ha.

Ved ledighet for øvrig skal det tilsettes inntil 2 pedagoger pr avdeling. Dette som følge av kommunestyrevedtaket som nevnt ovenfor.

Alta kommune

Litteratur/henvisninger

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64?q=barnehageloven>

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-15-38> (personopplysningsloven)

<https://semegtidlig.no/>

<https://www.alta.kommune.no/kommunedelplan-oppvekst-2018-2030.6186339-455100.html>

<https://www.alta.kommune.no/plan-for-overganger-0-18-aar.6504478-565287.html>

<https://www.tryggtrafikk.no/trafikksikker-kommune/kriterier/for-barnehagene/>

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>